

Forum Beneficiale, Sive Quæstiones & Responsa Canonica

Materiam De Beneficiis Universam Ex Beneficialistarum tam antiquorum, quàm recentiorum placitis complectentia. Opus methodo novâ, & clarâ in tres digestum Partes ... accuratè, ac copiosè instructae

De Provisione Et Obtentione Beneficiorvm

Leuren, Peter

Coloniæ Agrippinæ, 1704

547. Quid limitationis vel extensionis adjiciatur regulæ isti tertiæ, aut quid specialiùs disponatur per regulam trigesimam, aut aliàs trigesimam primam, quæ est de impetrante beneficia vacantia per ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-74485](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-74485)

abus ipsius Cardinalis super familiaritate (& ut addit Chok. *loc. cit.* non probetur ea nequidem per assertionem Cardinalis) siquidem quod ad hoc punctum in eo discrimen est inter literas Cardinalis & Papæ, item inter assertionem utriusque, quod Papa tanquam supremus Princeps possit fingendo, dum nimirum decernit aliquem esse suum verum, & non fictum familiarem, hoc ipso statuere cum verè talem, & hic fit fictionis effectus; quod non potest Cardinalis, utpote apud quem requiritur factum, nimirum servitium & commensalitas, & verba non sufficiunt. Lott. à num. 137. Chok. *loc. cit.* citans Simonet. *de reserv. q. 36. n. 6.* qui etiam addit, ita ad probandam familiaritatem Papæ sufficere solius Papæ assertionem aut literas, ut in contrarium probatio non admittatur; citat pro hoc Caputaq. l. 1. *decis. 306.* quod tamen intelligendum ait, modò talis assertio principaliter de facto ejus proprio sit probata; secus si sit enunciative & propter aliud emanata. Citat pro hoc Roman. *consil. 180. n. 3.* Simonet. *q. 36. num. 7.* qui etiam n. 16. dicit, adhuc familiaritatem probari per unum testem, & communi famâ cum aliis, qui audiverunt, Papam appellasse aliquem familiarem suum. Tertio, productio testium deponentium & concordantium de dictis circumstantiis, ex quibus confurgit familiaritas, nimirum & præcipuè de deputatione ad certum servitium, & commensalitate, seu propterea præbito alimento. Lott. à num. 140.

25. Notandum denique, quod probatâ familiaritate ad tempus aliquod, ea præsumitur continuata, nisi justificetur contrarium. Lott. n. 143. citans Beltram. *ubi ante. n. 12.* Gomez. & c. qualiter de dissolutionem familiaritatis non concluditur per recessum à domo, vel etiam ab Urbe, cum recedere potuerit de mandato, aut licentia ipsius Cardinalis. In quo casu non minus dicatur continuus Commensalis, cum verbum illud *continuuè* accipiendum sit civiliter, ut non excludat absentiam pro negotiis propriis aut Cardinalis. Lott. n. 144. Neque etiâ per renunciationem alterutrius, puta, vel Cardinalis vel familiaris; cum Societas, uti non contrahitur, nisi simultaneo consensu, ita etiam non dissolvitur, nisi simultaneo dissenso. Et quod dicitur §. *manet instir. de Societ.* societatem alterutrius renunciatione dissolvi, id intelligendum, eam dissolvi solum in præjudicium renunciantis, non autem, ut is etiam se eximat à vinculo societatis erga alterum: adeòque necesse est, fieri illam renunciationem præsentis seu consensio. Lott. à n. 146. Unde jam etiam, non obstante recessu absque licentiâ vel mandato Cardinalis, quantumcumque animo non redeundi, modò is Cardinali seorsim declaratus non sit, durabit effectus semel contractæ familiaritatis in ordine ad reservationem. Lott. n. 150. ex Simonet. *q. 35. n. 24.* Quod si tamen, redeunte familiari, Cardinalis alium in ejus locum subrogavit, vel quovis alio argumento possit colligi utrumque animus non continuandi, eò quod Cardinalis v. g. cassando à sportula, seu retributione, eum habere noller amplius pro familiari, uti & si familiaris per Cardinalem licentiatu seu dimissus fuit à familiaritate, omnino & absolute dicitur finita familiaritas. Lott. à n. 151. juxta *decis. Rot. 584. p. 1. Recent.* & plures, quos citat. In simili de contract, solutâ, & finita curialitate; vide eundem Lott. hac eadem *q. 32. ferè à n. 38.*

Questio 547. Ad majorem elucidationem prioris regula, quidnam limitationis, vel extensionis ei adjiciatur, aut quid specialius disponatur per regulam 30. aut aliàs 31. qua est de impetrantibus beneficia vacantia per obitum familiarium Cardinalium?

1. Respondeo primò: in ea disponi, quod impetrans tale beneficium teneatur exprimere nomen & titulum ipsius Cardinalis, de quo nihil statutum in *reg. 3.*

2. Secundò, quod si is Cardinalis fuerit in Curia, ejus ad id accedat consensus, aliàs facta super tali beneficio gratia à Papa sit nulla. De quo pariter nihil statutum in *reg. 3.* Quod ipsum tamen in adjecta huic regulæ limitatione per Julium III. restringitur hoc modo: nisi illud beneficii generaliter à Papâ reservatum, vel ratione officii, videlicet scriptoris, quod talis familiaris gerit; vel quia esset major dignitas; tum enim Papa conferret sine dicto requisito consensu. Chok. *ad hanc reg. 30. n. 31.*

3. Tertio, quod idem servandum, si dicti familiares Cardinalium familiares esse desierint, & ad aliorum Cardinalium similem familiaritatem transferant, quò ad beneficia, quæ durante priore familiaritate obtinuerint, & in quibus jus eis competierit, ita quòd ad illa Cardinales, quorum prius familiares fuerunt, suum habebunt adhibere consensum. Quod ipsum quoque Julius III. in adjecta à se huic regulæ alterâ limitatione ita restrinxit, ut si collatio beneficii hujus Cardinalis spectet ad alium Cardinalem, tum collatio liberè fieri possit ab hoc Cardinale collatore (intellige, ut expressè dicitur in dicta limitatione, cessantibus Apostolicis reservationibus) ita ut non requiratur consensus illius Cardinalis, in cujus servitio defunctus erat familiaris; eò quòd, ut addit Chok. *loc. cit.* privilegiatus Cardinalis non debet uti privilegio adversus alium privilegiatum Cardinalem.

4. Ac denique declarat idem Julius III. in prima hac limitatione, familiares Cardinalium quòd ad effectum hujus regulæ censeri, qui ipsorum familiares continui commensales ad minus per 4. menses, etiam ante Cardinalatum fuisse probarentur, de quo pariter nihil in *reg. 3.* cum ex vi illius, sive ut illa intret, familiaritas sic ibi non restringatur, ut dictum.

5. Ex quibus omnibus vides, regulam hanc non inducere reservationem diversam ab ea, quæ inducta per *reg. 3.* sed solum superinducere necessitatem exprimendi nomen Cardinalis, & requirendi dicti consensus in impetratione beneficiorum illorum reservatorum per *reg. 3.* non quidem omnium, sed solum illorum, quæ vacant præcisè per obitum. Unde huic *regula 30.* seu quòd ad istam necessitatem exprimendi nominis & expetendi consensus, aut etiam continuatæ ad 4. menses familiaritatis non subjacebunt beneficia dictorum familiarium (etsi de cætero reservata sint & maneat vi *reg. 3.*) Primò quæ vacant per resignationem familiaris. Chok. *ad hanc reg. n. 34.* citans Paris. *de resign. l. 7. q. 28. n. 4. & l. 4. q. 10.* Rebuffi in *additione ad hanc reg. & decis. Rotæ 16. de præb.* apud Cassad. Quod procedit etiam, dum facta resignatio permutationis gratiâ. Chok. n. 33. citans Gomez. *ad hanc reg. 30. q. 4.* Licet autem non subjiciantur huic regulæ beneficia resignata ab infirmo, dum hic supervivit 20. dies post resignationem, subjacent tamen ea, si intra 20. dies moriatur;

quia verè vacant per obitum. Chok. n. 35. ex Mand. hic q. 6. n. 2. & seq. & Garc. p. 5. c. 1. n. 169. contra Gomef. & Sarnenf. Secundò, quæ vacant per afsecutionem incompatibilis, vel professionem in religione, vel per uxorationem, cum loquatur hæc regula de morte naturali, non civili, ad quam proinde non est extendenda; cum Regula Cancell. sint stricti juris, strictæque interpretationis. Chok. *ibid.* Tertiò vacantia, lite super illis pendente; dum nimirum quis cum familiari Cardinalis litigavit, petendo subrogationem, non tenetur consensum Cardinalis requirere &c. Chok. n. 34. citans Rebuff. in addit. ad hanc reg. Gomef. ad reg. de surrogandis. q. 5. Quartò, beneficia, quæ vacant ex privatione ob delictum factâ in Curia. Chok. ad hanc reg. nu. 40. citans Gomef. hic q. 7. Quintò si beneficia Jurisp. sint. Chok. num. 33. ex Mand. hic q. 4. n. 5. Sextò, juxta quorundam opinionem, ut Mandof. q. 7. apud Chok. loc. cit. si sint beneficia commendata. Quid autem hoc in puncto sit circa beneficia familiaris Cardinalis electi in Episcopu, & quid in Coadjutoria cum futura successione, Chok. non resolvit, sed cit. n. 33. remittit ad Mandof. q. 15. & q. 30. & Gomef. q. 25. De cætero

6. Notandum primò circa dictam commensalitatatem continuam 4. mensium in ordine ad hoc, ut quis subiciatur dispositioni hujus regulæ, non sufficere, si dicta commensalitas durasset istis 4. mensibus, sed discontinuè, si menses hi non fuissent continui; quòd enim ob contextu fieri debet, non valet divisus temporibus actum. Chok. loc. cit. n. 37. diceretur tamen adhuc continua familiaritas, etiam si expensæ extra domum præbeantur, si tamen domui Cardinalis famuletur.

7. Notandum secundò circa nominis expressionem, & requisitionem consensus; quod licet absentis à Curia Cardinalis consensus non requiratur in impetratione talis beneficii, requiri tamen adhuc nominis & tituli expressionem; sublato enim ex duobus, ut habet regula juris, non censetur continuò alterum removeri. Chok. loc. cit. n. 44.

8. Notandum tertiò circa idem; adhuc requiri consensum absentis Cardinalis, dum is habet indultum præsentialitatis, per quod absentem conceduntur omnes prærogativæ, favores & gratiæ, quibus gaudent Cardinales præsentem, & in hoc casu possit Vicarius illius consensum præstare. Chok. n. 45. citans Gomef. hic q. 22. & Mandof. q. 23. n. 5. Quin &, si modico tempore absens sit, secus si longo, eò quòd tunc reputeretur talis absens pro mortuo. Chok. num. 59. ex Mandof. hic q. 22. & Gomef. q. 17.

9. Notandum quartò, etiam non obstante clausulâ motus proprii in impetratione adhuc intrare hanc regulam, & requiri dictum consensum. Chok. n. 48. ex Gomef. hic q. 1.

10. Notandum quintò, quòd hic consensus debeat esse expressus, ideòque per scripturam probari, ut est stylus Curie, quando literæ expediuntur. Chok. n. 53. ex Paris. de resign. l. 8. q. 10.

11. Notandum sextò juxta Gomef. hic q. 28. & præcipuè juxta Mand. hic q. 17. n. 5. & seq. (qui etiam testantur, hanc esse receptam in Curia, & Cancell. Rom.) sufficere consensum hunc intervenire post impetrationem. Chok. hic n. 49.

12. Notandum septimò, quòd si Cardinalis provisioni per Papam factæ consentire nolit, possit quidem cogi, ut Mand. q. ult. sed Papa huic regulæ nominatim derogare deberet, quod raro admo-

dum facere solet, ne hoc privilegium concessum Cardinalibus inane, elusorium, & temporale videri posset. Chok. n. 56.

13. Notandum denique, quòd si Cardinale mortuo familiaris transierit ad familiaritatem alterius, & intra vel extra hanc familiaritatem moriatur, quò ad impetrationem beneficiorum, quæ is habuit sub priore Cardinale, requiri adhuc consensum hujus secundi Cardinalis; citatur pro hoc Achil. de Graffis. decis. 378. super hac reg. & Alphonsus Soto à Chok. hic n. 55. & remittitur lector ad Gomef. q. 18. & Mand. q. 29. fusè de hoc tractantes.

PARAGRAPHVS VI.

Quænam beneficia reseruentur per Regulas 4. 5. 6. 7.

Questio 348. Quænam reseruentur per Regulam 4.

1. **R**espondeo: quorumcumque Collectorum & Subcollectorum unicorum in qualicumque civitate vel diecesi (qui suo tempore officia exercuerint subcollectorum) fructuum ac proventuum Camere Apostolicæ debitorum beneficia Eccles. omnia & sola, quæ durante hoc eorum officio obtinebant, & in quibus, seu ad quæ jus eis competebar. Hæc verba sunt regulæ, circa quæ

2. Notandum primò per hos Collectores & Subcollectores fructuum, proventuum, spoliatorum aut aliorum jurium debitorum Camere Apostolicæ idem intelligi, quòd apud nos nomine Quæstorum; & hoc officium idem esse cum quæsturâ, & esse non posse sine jurisdictione & imperio pro cogendis debitoribus Camera. Lott. l. 2. q. 32. num. 156. citans Cujacium in parat. de off. Quæstor. atque ita ad effectum hujus reservationis spectat administratio, quæ est cum jurisdictione, & non nudum exercitium. Lott. *ibid.* n. 154. & n. 155. Unde etiam, dum Clericus se composuit cum Camera, & mox deputatur aliquis exactor taxæ, seu compositionis solvendæ, hujus exactoris beneficia non aliâ ratione dicantur reservata, quam quia illi concessa sit jurisdictione, ait Lott. num. 157. Venire quoque appellatione horum Collectorum proventuum Camere Apostolicæ Collectores, & subcollectores subsidiorum impositorum à Papâ contra infideles, eò quòd ea imponantur super fructibus beneficiorum, sintque onera, quæ spectant ad Cameram Apostolicam, tenet Mandof. q. 6. nu. 3. apud Chok. ad hanc reg. num. 17. contrarium sentiente Alphonsio Soto Glossatore apud eundem *ibid.* num. 2. eò quòd uti fructus & proventus non sint debiti Camere Apostolicæ, sed in subsidium; verba autem regulæ debeant intelligi propriè, & non improprie vel fictè; cum regula hæc exorbitet à jure, quòd ipsum propterea verum putarem de collectoribus subsidiorum à Papâ non impositorum beneficiis Eccles. sed liberè etiam à Laicis collatorum.

3. Notandum secundò, non obstantibus illis verbis regulæ: qui suo tempore officia exercuerint: in tali subcollectore non requiri exercitiu actu, seu illum exercere, aut exercuisse hoc officium, sed sufficere exercitium habitu, seu in potentia; ita tamen ut sic persona qualificata (hoc est Canonicus Eccles. Cathedralis, vel aliâ persona in dignitate ecclesiastica constituta tempore deputationis, est

postea